

REFERAT Udvalget for Bæredygtig Udvikling d. 12-04-2023

Mødedato Onsdag d. 12. april 2023 kl. 08:30

Mødested Lokale 412, Skelbækvej

Mødedeltagere Erik Uldall Hansen, Erwin Andresen, Theis Kylling
Hommeltoft, Kjeld Hansen, Arne Leyh Petersen, Claus Bruun
Jørgensen, Rasmus Andresen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål.....	3
Rammeudmelding budget 2024-2027 og orientering om budgetprocessen.....	4
Godkendelse af ændringer i administrationsgrundlag for markvanding.....	6
Handleplan for større biodiversitet på bortforpagtede landbrugsarealer.....	8
Prioritering af midler til biodiversitets- og klimaprojekt i Bønderengene.....	12
Drøftelse af handlingskatalog for bosætningsindsats 2023-2024.....	13
Orientering fra formand og direktør.....	15
Underskriftsside.....	16

Punkt 35: Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

21/38964

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden

- Udvalget for Bæredygtig Udvikling
onsdag den 12. april 2023 kl. 08.30

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at dagsorden godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

Godkendt.

Punkt 36: Rammeudmelding budget 2024-2027 og orientering om budgetprocessen

23/7025

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har på mødet den 7. marts udmeldt driftsrammer for budget 2024-2027, og dermed indledes også det politiske arbejde i de stående udvalg med budget 2024-2027.

Den udmeldte driftsramme svarer til rammen for budget 2023 overslagsår 2024-2026 korrigeret for efterfølgende byrådsbeslutninger.

Opgaven for det stående udvalg er nu frem til den 12. juni, at tilvejebringe et budgetbidrag i balance til den udmeldte ramme. I det omfang, at der konstateres driftsudfordringer i budgetrammerne, skal de håndteres inden for udvalgets egen ramme og udmøntes i det bidrag, som udvalget afleverer i juni.

Opgaven på driftssiden er:

- at udarbejde et budgetbidrag svarende til den udmeldte ramme jf. vedlagte oversigt
- at opgøre forslag til tekniske korrektioner vedrørende demografimodellerne
- at udarbejde forslag til takster for budget 2024 (2023 prisniveau)
- at udarbejde specielle bemærkninger til budgetbidraget

På anlægssiden afleveres eventuelle forslag til akutte projekter, som ikke er omfattet af den eksisterende investeringsoversigt. Forslagene må ikke indeholde ønsker til nye projekter, men alene indeholde forslag, hvor der er fejl og mangler på den eksisterende investeringsoversigt, eller projektforslag pålagt påbud, som skal løses inden for det kommende år.

Forvaltningen foreslår, at Udvalget for Bæredygtig Udvikling drøfter den videre proces for udarbejdelsen af budgetbidraget. Forvaltningen vil på mødet komme med oplæg til opmærksomhedspunkter i forhold til mulige effektiviseringsforslag, udvidelsesmuligheder og drift der udløber.

Der foreslås følgende tidsplan for udarbejdelse af budgetbidraget for 2024 – 2027:

12. april 2023

Drøftelse af rammeudmelding og budgetproces

3. maj 2023

1. behandling af budgetbidraget og forslag til:

- eventuelle akutte anlægsprojekter

14. juni 2023

2. behandling af budgetbidraget og godkendelse af:

- omprioriteringer inden for udvalgets ramme
- eventuelle akutte anlægsprojekter
- takster
- specielle bemærkninger

Økonomi og afledt drift

Udvalget for Bæredygtig Udviklings budgetramme i 2024 – 2027 (2023-prisniveau):

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Serviceudgifter i alt	16.882	16.882	16.882	16.882
Natur og Miljø	12.494	12.494	12.494	12.494
Turisme	2.427	2.427	2.427	2.427
Gis og Digitalisering	1.961	1.961	1.961	1.961

Der er i bilag 1 vedlagt en mere detaljeret oversigt over udvalgets budgetramme i 2024 – 2027 (2023-prisniveau).

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at Udvalget for Bæredygtig Udvikling drøfter den videre proces for udarbejdelsen af budgetbidraget for 2024 – 2027, og at forslag til tidsplan for udarbejdelsen af budgetbidraget for 2024 – 2027 godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

1. at drøftet,
2. at godkendt.

Bilag

- wt - Bilag 1. Budget 2024-2027 UBU.pdf

Punkt 37: Godkendelse af ændringer i administrationsgrundlag for markvanding

19/53209

Sagsfremstilling

Udvalget for Bæredygtig Udvikling blev på sit møde den 1. februar 2023 orienteret om, at forvaltningen arbejdede med nogle ændringer af sagsbehandlingen og var i dialog med LandboSyd omkring et eventuelt partnerskabsprojekt.

I forlængelse heraf er der sket følgende

- Indvindingsperioden er i BEST ændret fra 2 måneder (16% af året) til 4 måneder (33% af året).
- Der er indledt et samarbejde med LandboSyd, som sigter mod, at man – med udgangspunkt i en konkret sag eller et konkret område - kan give landbruget en bedre indsigt i behandlingen af ansøgninger, afdække sammenhængen mellem ”modelresultatet” og landbrugets oplevelse af forholdene, samt afdække muligheder for, at landbruget bidrager med supplerende data og registreringer til vurdering af indvindingens påvirkning.

Herudover ønskes følgende ændringer, som kræver en ændring af det gældende administrationsgrundlag for markvanding:

- En forenkling af grundlaget for tildeling af indvindingsmængder, således at der fremover tildeles vand efter jordtyper (1000 m³/ha/år til jordtype 1 (grovsandet jord) og 750 m³/ha/år til øvrige jordtyper), og at der først tages stilling til mulighederne for forøgelse af indvindingstilladelsen, hvis der ansøges og kan dokumenteres et forbrug tæt på loftet for gældende tilladelse. Vejen Kommunen har oplyst, at de har gode erfaringer med denne fremgangsmåde.

Tildelingskriteriet er væsentligt enklere end Aabenraa Kommunes nuværende praksis, hvor der typisk tildeles 1000 m³/ha/år, med mindre der er tale om særligt vandingskrævende afgrøder. Det er her vanskeligt at vurdere, om der er et reelt behov for den ønskede vandmængde i forhold til de valgte afgrøder. Når der stilles krav om, at forbruget skal være tæt på loftet for gældende tilladelse for at kunne tildeles en større mængde, undgås, at der lægges beslag på vandmængder, som ikke kommer i brug.

Størstedelen af den vestlige del af Aabenraa Kommune er jordbundstype 1. Der vedlægges et kort visende fordelingen af de to jordtyper i Aabenraa Kommune.

- At der af hensyn til ensartet behandling af sagerne ikke skelnes mellem ansøgninger om fornyelse indgået henholdsvis før og efter 1/1 2018 i forhold til behovsvurdering og i forhold til muligheden for reduktion i stedet for afslag ved kritisk påvirkning.

De foreslåede ændringer af administrationsgrundlaget fremgår af vedlagte bilag.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at de foreslåede ændringer af administrationsgrundlaget godkendes, og

at øvrige forhold tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

1. at godkendt,
2. at taget til efterretning.

Bilag

Forslag til ændringer af administrationsgrundlag

Jordtypekort

Punkt 38: Handleplan for større biodiversitet på bortforpagtede landbrugsarealer

20/33391

Sagsfremstilling

Punktet har tidligere været behandlet af udvalget den 1. februar 2023, men blev sendt retur til forvaltningen med vurdering af egnethed i forhold til multifunktionel jordfordeling, kombinationsmuligheder for modellerne, behovet for anden anvendelse af arealerne samt yderligere belysning af værdiforringelser.

Udvalget for Bæredygtig Udvikling godkendte den 5. april 2022 en "Biodiversitetsstrategi for Aabenraa Kommune". I denne sag forelægges nu forslag til handleplan for større biodiversitet på bortforpagtede kommunale landbrugsarealer i omdrift (ca. 425 ha).

De foreslåede tiltag skal samtidigt ses i lyset af, at der i kommunens Klimaplan 2022 er foreslået som indsats "at mindske udledningen (af drivhusgasser) fra dyrkning af bortforpagtede kommunale jorde".

De kommunale landbrugsarealer er erhvervet til primært by- og erhvervsudvikling, men lejes ud til områdets landmænd, indtil behovet for anden anvendelse opstår. Den samlede årlige indtægt ved bortforpagtning er ca. 1,65 mio. kr., hvor af ca. 1,5 mio. kr. hentes på de dyrkede arealer i omdrift.

Hovedvirkemidlet til at skabe mere biodiversitet er at give mere plads til naturen og derfor, på landbrugsarealer i omdrift, at ophøre med dyrkning og udlægge arealerne ekstensivt, hvor flora og fauna kan udvikle sig frit. At ophøre med dyrkning mindsker derudover CO₂-udledningen betydeligt og kan også øge den rekreative værdi og brug af arealet.

Der er i handleplanen for de kommunale bortforpagtede landbrugsarealer (bilag) foreslået 4 modeller med henholdsvis høj, lav, middel og middel/høj effekt på biodiversiteten. Forvaltningen peger på model 4, som har næsthøjest effekt på biodiversiteten, men samtidig har en balanceret økonomisk konsekvens. Der er dog intet til hinder for at modellerne kan kombineres.

Der kan pt. ikke peges på finansiering af tiltagene, så der søges i første omgang en tilkendegivelse af, hvilken retning kommunen skal gå med de bortforpagtede landbrugsarealer. Finansieringsrammen skal herefter afklares i forbindelse med budgetprocessen for Budget 2024-2027. Forvaltningen foreslår ikrafttræden af den nye model pr. 1. januar 2025, hvilket inkluderer, at de nuværende forpagtningskontrakter forlænges med ét år.

De enkelte arealers egnethed i forhold til multifunktionel jordfordeling kan ikke vurderes inden, at der er planer om et helt konkret projekt, hvor jordfordeling kunne være et relevant værktøj til at få projektet realiseret. Her skal kommunen så ligge inde med naboarealer, hvor der ikke er ønske om anden anvendelse til for eksempel by- og erhvervsudvikling og, som derfor kunne spilles ind i en jordfordeling.

Model 1 har en høj effekt på biodiversiteten. Her foreslås ophør af bortforpagtning og dyrkning af landbrugsarealer i omdrift. Arealerne udlægges til ekstensivt græs, hvor flora og fauna naturligt kan udvikle sig.

Arealer, der skal anvendes til byudvikling med videre, sikres mod, at blive til beskyttede natur (§3-areal) ved at disse pløjes efter behov. Arealerne kan eventuelt anvendes til afgræsning, og arealernes rekreative værdi øges ved, at der er offentlig adgang på arealerne.

Model 1 vil bidrage positivt til klimaplanen i form af nedsat CO₂-udledning ved ophør af dyrkning. Der vil være tale om en reduceret udledning direkte fra den ophørte pløjning af jorden og fra en nedsat anvendelse af maskiner samt ophørt anvendelse af gødning og pesticider, der er energikrævende at fremstille. Effekten skønnes at ligge på ca. 1.700 ton CO₂ ækvivalenter.

Kommunens indtægt forventes reduceret med ca. 1,5 millioner kroner årligt. Derudover forventes en øget udgift på ca. 0,06 mio. kr. årligt til slåning af vedvækst og til omlægning for at sikre at arealerne ikke bliver omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der forventes anvendt færre ressourcer i forvaltningen til at håndtere forpagtningsaftaler med videre.

Forvaltningen har været i dialog med en rådgiver fra LandboSyd omkring den nye landbrugsreform. Med reformen bortfalder begrebet ”betalingsrettigheder” fra 2023. Man vil i stedet kunne søge tilskud til alle landbrugsarealer, som opfylder støttebetingelserne. Det vurderes derfor, at model 1 ikke vil forringe mulighederne for ansøgning om grundbetaling til arealerne, hvis arealerne alligevel skal dyrkes igen senere.

Model 2 har en lav effekt på biodiversiteten. Arealerne foreslås bortforpagtet med krav om, at arealerne skal henlægges som brak under den nye landbrugsreform (4% brak). Forpagtning af kommunale arealer til brak kan blive attraktivt for landmænd, idet de på den måde slipper for at udlægge brak på egne arealer omkring deres produktionsenheder.

Nettoeffekten for biodiversiteten er lav, da brakarealet blot flyttes fra landmændenes egne arealer til kommunens jord. Ud fra samme begrundelse skønnes reduktion af klimagasser at være lav.

Økonomien må forventes uændret eller eventuelt stigende indtægter ved bortforpagtning med krav om brak, idet jordbrugerne undgår at braklægge egen ejendom.

Model 3 har en middel effekt på biodiversiteten. Det foreslås, at bortforpagtning sker med vilkår om, at dyrkning skal ske uden anvendelse af pesticider samt med vilkår om, at levende hegn ikke må vedligeholdes eller fældes, at der udlægges af 5 meter udyrkede bræmmer langs levende hegn og 10 meter dyrkningsfrie randzoner langs søer og vandløb.

Modellen reducerer risikoen for udvaskning af pesticider til grundvand og giver samtidig mere plads til agerlandets vilde dyr og fugle. Effekten på udledning af klimagasser vil være lav.

Økonomien må forventes at blive reduceret. Der må forventes en lavere forpagtningsindtægt på ca. 500 kr. pr. ha. Det vil sige samlet 0,214 mio. kr. mindre pr. år i forpagtningsindtægt.

Model 4 har middel/høj effekt på biodiversiteten. Forvaltningen har ved gennemgang af de enkelte arealer fundet, at 384 ha skal reserveres til by- og erhvervsudvikling. Disse arealer foreslås bortforpagtet med samme vilkår som under model 3.

For resterende 41 ha er der ingen forventning om, at arealerne skal anvendes til by eller erhverv. Disse arealer foreslås taget ud af bortforpagtningerne og konverteres til nye naturområder med størst mulig fokus på biodiversiteten eller multifunktionel jordfordeling. Det kan for eksempel være varig græs, skov, småbiotoper med videre.

Effekten på biodiversiteten er middel til høj, idet 41 ha kan udlægges til ny natur. Der kan også forventes en mindre klimaeffekt på 80 ton CO₂ ækvivalenter som følge af ophørt dyrkning.

Økonomien må forventes at blive reduceret. For de 384 ha forventes der en lavere indtægt på ca. 500 kr. pr. ha., og de 41 ha vil ikke indbringe en forpagtningsindtægt. Samlet vil det resultere i 0,335 mio. kr. mindre pr. år i forpagtningsindtægt.

Udgifter til konkret indsatser for at styrke biodiversiteten for eksempel skovrejsning eller etablering af vandhuller forventes dækket af eksterne tilskudspuljer eller egne driftsmidler vedrørende naturforvaltning.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der arbejdes for en realisering af model 4 forudsat, der kan findes ressourcer i budgetlægningen for budget 2024-2027, og

at der sigtes mod ikrafttræden og finansiering fra 2025.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

Ændringsforslag fra Theis Kylling Hommeltoft (A):

At model 1 vælges.

Ikke godkendt idet 1 stemte for (Theis Kylling Hommeltoft), imod stemte 6 (A, V, S, O, C).

Ændringsforslag fra V:

At model 4 godkendes dog med tilladelse til konventionel drift.

Ikke godkendt idet 2 stemte for (V), imod stemte 5 (A, O, C, S).

Forvaltningens forslag godkendt idet 5 stemte for (A, C, S, O), imod stemte 2 (V).

Bilag

wt-Handleplan for større biodiversitet på bortforpagtede kommunale landbrugsarealer i omdrift.pdf

wt-Oversigt over bortforpagtede landbrugsarealer

Punkt 39: Prioritering af midler til biodiversitets- og klimaprojekt i Bønderengene

22/8767

Sagsfremstilling

Som en del af budgetforliget for budget 2022 - 2025 blev der afsat en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til fremme af biodiversiteten.

På byrådsmødet den 27. april 2022 blev det besluttet at anvende 0,550 mio. kr. til opkøb af jord i Bønderengene med henblik på gennemførelse af et større samlet biodiversitetsprojekt. Samtidig blev det besluttet at frigive det resterende budget på 0,450 mio. kr. til prioritering i udvalget.

I denne sag foreslås det resterende budget prioriteret til delvis gennemførelse af projektet vedrørende Bønderengene. Det betyder, at hele bevillingen til fremme af biodiversitet vil blive anvendt til dette ene projekt. Det er forvaltningens vurdering, at disponeringen er fornuftig, da projektet har karakter af et "signaturprojekt", som dels er meget synligt og kan vise, at der gøres noget for biodiversiteten, og dels kan bidrage væsentligt til den bynære biodiversitet, som kan opleves. Derudover bidrager projektet positivt til klimatilpasningen.

Projektet er nærmere beskrevet i ovennævnte sag.

Projektet går ud på, at:

- indhegne ca. 45 ha med henblik på ekstensiv græsning
- gennemføre en restaurering af Hesselbæk med genslyngning og udlægning af gydegrus
- genskabe naturlig hydrologi ved afbrydning af grøfter
- etablering af 2 nye søer
- etablering af klima-diger til sikring af kolonihaver mod oversvømmelse.

Udgifterne til gennemførelse af projektet forventes at blive ca. 0,900 mio. kr.

Restbeløbet af anlægsbevillingen på 0,450 mio. kr. foreslås anvendt til delvis gennemførelse af dette projekt, mens den resterende udgift til projektet, ca. 0,450 mio. kr., foreslås finansieret af driftsmidler til Naturforvaltningsprojekter.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at 0,450 mio. kr. af anlægsbevillingen til fremme af biodiversitet prioriteres til delvis gennemførelse af projektet vedrørende Bønderengene.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

Godkendt.

Punkt 40: Drøftelse af handlingskatalog for bosætningsindsats 2023-2024

22/37514

Sagsfremstilling

Denne sagsfremstilling omhandler justeringen af handlingskataloget for bosætningsindsatsen 2023-2024. Udvalget skal i denne sag drøfte handlingskataloget, der sendes til endelig godkendelse i udvalget til maj 2023.

Bosætningsstrategien for Aabenraa Kommune omfatter perioden fra 2020-2025. Det sidste handlingskatalog for bosætningsindsatsen omfattede perioden fra 2020-2022, mens dette handlingskatalog omfatter perioden fra 2023-2024.

I december 2022 blev Udvalget for Bæredygtig Udvikling præsenteret for en status på bosætningsindsatsen fra 2020-2022 samt et oplæg til drøftelse af bosætningsindsatsen i 2023 og 2024. Herunder blev den overordnede målsætning om 59.000 borgere i 2025 opjusteret til 60.000 borgere i 2026.

Med afsæt i denne drøftelse blev arbejdet med at udarbejde handlingskataloget igangsat i januar 2023, hvor en lang række aktører i Aabenraa Kommune samt samarbejdspartnere er inddraget, mens vi har haft Work-live-stay med som sparringsmakker på opgaven. Processen fra januar til nu danner baggrund for udkastet til et nyt handlingskatalog for bosætning.

Handlingskataloget for bosætningsindsatsen 2023-2024

Handlingskataloget udgør bilag 1 i denne sag og indeholder:

- en redegørelse for befolkningsudviklingen og en mindre analyse af flyttemobiliteten
- en liste over indsatser, som borgere kan opleve i relation til bosætningsindsatsen
- en liste over samarbejdsrelationer, der kan udvikle bosætningsindsatsen
- en model for årlig orientering om udviklingen i bosætningsindsatsen

Bosætningsindsatsen i Aabenraa Kommune skal i 2023 og 2024 vise kommunen som et sted, hvor:

- Vi vil den personlige kontakt, og vi byder vores naboer velkommen – både danskere og tyskere
- Vi har aktive lokalsamfund, hvor det gode liv udfolder sig i hverdagen, og boligudbuddet er varieret
- Vi er en del af et internationalt arbejdsmarked, hvor jobmulighederne er mange

Bosætningsstrategien indeholder en række forskellige målgrupper, men justeringen af handlingskataloget indeholder indsatser, der særligt er rettet mod:

- Tilflyttere fra danske kommuner og fra Tyskland samt
- Fraflyttere til andre danske kommuner – og herunder et særligt fokus på kommunens yngre borgere, hvad enten de vil slå lokale rødder eller vil ud i verden

Kommunens bosætningsindsats i 2023-2024 markerer sig blandt andet ved, at den fokuserer på de lokale ”blivere”, der tilvælger en tilværelse i Aabenraa Kommune i stedet for at fraflytte kommunen. Disse lokale borgere er vigtige

ambassadører for fortællingen om Aabenraa Kommune som et godt sted at bo og leve. Samtidig er de vigtige aktører, når nye borgere skal modtages og falde godt til i vores lokalsamfund.

Handlingskataloget omfatter indsatser på tværs af en række forskellige forvaltningsområder eksempelvis igennem koordineringsgruppen, der består af repræsentanter fra Borgerservice, Jobcenteret, Kulturteamet, Planafdelingen og Bosætningsteamet. Det er afdelingen Erhverv & Bæredygtighed, der er tovholder på bosætningsindsatsen.

Videre proces

Erhvervspanelet for Arbejdsmarked og Bosætning giver indspark til handlingskatalogets indhold den 19. april 2023. Fokus i erhvervspanelets drøftelse er samarbejdet med det lokale erhvervsliv i forhold til erhvervslivets udfordring med rekrutteringen af kvalificeret arbejdskraft.

Drøftelsen i Udvalget for Bæredygtig Udvikling og indsparket fra Erhvervspanelet for Arbejdsmarked og Bosætning indarbejdes i det endelige handlingskatalog, der behandles i udvalget den 3. maj 2023.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at indholdet i handlingskataloget for bosætningsindsatsen drøftes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

Drøftet.

Bilag

Bilag 1 - Udkast til handlingskataloget for bosætningsindsatsen i 2023-2024 - WT.pdf

Punkt 41: Orientering fra formand og direktør

21/38964

Sagsfremstilling

- .

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

- Orientering om drift af Barsøfærgen

Taget til efterretning.

Punkt 42: Underskriftsside

21/38964

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "godkend".

Planmæssige forhold

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 12-04-2023

-